

Stuudiemiddag biologische pluimveehouderij

Ine Kempen/Annelies Beeckman

2016
BIOFORUM
EN-VOEDING

Sluiten van kringlopen: Kenmerken biologische pluimveehouderij

Pluimveebedrijven →
weinig extra grond +
weinig materiaal

Regionaal voeder

Niet elke landbouwer is een
goede akkerbouwer

Kippenmest niet altijd
aantrekkelijk voor
akkerbouwers

100% biologisch voeder

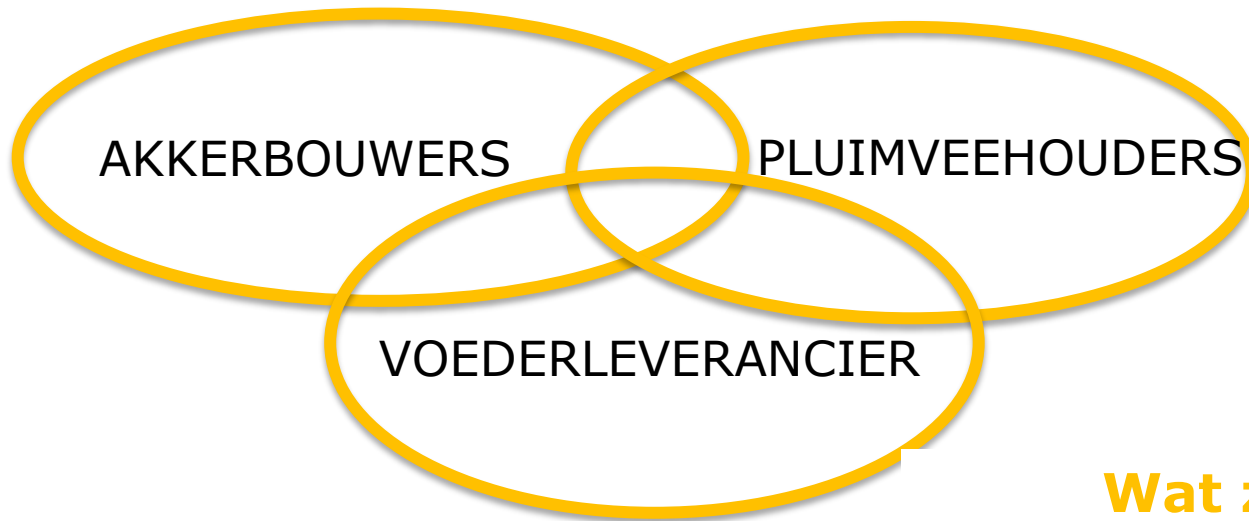
Uitgebalanceerd rantsoen
→ gedragsproblemen

Sterke relatie met
toelevering

**Kringlopen sluiten op het bedrijf is niet voor
elke biologische pluimveehouder mogelijk**

Sluiten van kringlopen: Kenmerken biologische pluimveehouderij

SAMENWERKINGSVERBANDEN

Wat zijn de mogelijkheden in theorie?

- Leghenrantsoen
- Keuzes maken
- Potentiële teelten
- Knelpunten voor pluimveehouder

inagro
INTEGREREND ADVIES IN LAND- EN TUINERIJ

ILVO

Provincie Antwerpen

Rantsoen leghennen

Legfase	Biologische productie	
Leeftijd	<42 weken	>42 weken
Metaboliseerbare E (kcal)	2700-2900	2650-2750
Ruw eiwit (%)	20	19
Lysine (%)	0.65	0.62
Methionine (%)	0.30	0.29
Ruw vet (%)	4-7	4-7
Ruwe celstof (%)	7	7
Calcium (%)	3.5	3.5
Fosfor (%)	0.31	0.31
Natrium (%)	0.13	0.13

GRANEN

EIWITHOUDENDE
GEWASSEN

OLIEHOUDENDE
GEWASSEN

Rantsoen leghennen

Verhoudingen van componenten binnen een rantsoen

levensfases van een hen en productieniveau (opfok, jong, oud)

Voeropname

- Lichaamsgewicht
- Omgeving (weersomstandigheden, temperatuur)
- Huisvesting
- Diergezondheid

Keuzes maken

Expertenoverleg

Regionaal of 100% biologisch voeder?

→ rantsoenen opmaken met regionaal voeder

Regionaal of lokaal?

→ kiezen voor lokale teelten, wat kan er in België?

Welke kip?

→ Leghennen owv markt + commerciële hoogproductieve rassen

NUTRITIONIST: BIOLOGISCHE GRONDSTOFFEN HEBBEN EEN ANDERE CHEMISCHE SAMENSTELLING

TELER: STRENGE KWALITEITSEISEN, VOLDOENDE AANBOD EN STERKE KNOWHOW

Rantsoen leghennen obv lokale teelten

FICHES

- Bodem vruchtwisseling
- Bemesting
- Zaaitijdstip
- Zaaidichtheid
- Zaaibedbereiding
- Rassen
- Onkruidbeheersing
- Gewasbescherming
- Oogst
- Opbrengst
- Nutritionele kansen
- %inmenging in rantsoen
- Nutritionele knelpunten
- Voederwaardetabel

TEELTEN

- Zomertarwe
- Haver
- Triticale
- Maïs
- Veldboon
- Voedererwt
- Mengteelten
- Luzerne

- Koolzaad
- Zonnebloem
- Soja

Rantsoen leghennen

Formule (basisrantsoen)	zonder soja %
Tarwe	21,0
Mais	20,0
Zonnebloemzaadschilfers	13,8
Koolzaadschilfers	12,0
Erwten	15,0
Veldbonen	3,1
Luzerne	5,0

Granen

Algemeen:

- Lintmenger indien graan moet worden ingemend
- Walsmolen of hamermolen als moet bewerkt worden

Teelt	Kans	Knelpunt
Zomertarwe /triticale	Energierijk Smaakvol Eiwit	<ul style="list-style-type: none"> • Dooierkleur • Linolzuur → eigewicht • Armer aan bepaalde AZ
Haver	Goed AZ-profiel Ruwvezel → pikkerij	<ul style="list-style-type: none"> • Ruwvezel → beperkte inmenging • Betaglucanen → natter strooisel
Maïs	Energierijk Kleurstof/linolzuur CCM → voederopname stijgt, zuur product	<ul style="list-style-type: none"> • Arm aan mineralen • Gele kleur vet + dooier

Granen

Teelt	Kans	Knelpunt
Zomertarwe /triticale	<ul style="list-style-type: none"> • Na maïs of graan • Onderzaai grasklaver • Mengteelt met eiwitgewas	
Haver	<ul style="list-style-type: none"> • Na maïs of graan • Onderzaai grasklaver • (mengteelt met eiwitgewas)	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdig zaaien (eind maart)
Maïs	<ul style="list-style-type: none"> • Na grasklaver	<ul style="list-style-type: none"> • Onkruidbeheersing

Eiwithoudende gewassen

Algemeen:

- Drierollige pletter owv sterkte product
- Antinutritionele factoren (ANF) → beïnvloeden voederwaarde negatief

Teelt	Kans	Knelpunt
Veldboon	<ul style="list-style-type: none"> • Goed eiwitprofiel (lysine) • Energie	<ul style="list-style-type: none"> • Arm aan mineralen • Malen/crushen • Laag in vicine/convicine • Tanninerijk • Ranzigheid → verwerking dicht bij gebruik
Erwt	<ul style="list-style-type: none"> • Goed eiwitprofiel (lysine) • Witbloemend → lager aan ANF • Energie	<ul style="list-style-type: none"> • Rassen zonder trypsine-inhibitoren

Eiwithoudende gewassen

Investering: drierollige pletter

Teelt	Kans	Knelpunt
Veldboon	<ul style="list-style-type: none"> • Winter of zomerteelt • Oogst als droog of vochtig graan	<ul style="list-style-type: none"> • Onkruidbeheersing • Vogelschade
Voedererwt	<ul style="list-style-type: none"> • Winter of zomerteelt • Oogst als droog of vochtig graan	<ul style="list-style-type: none"> • Vogelschade
Mengteelt	<ul style="list-style-type: none"> • Teeltzekerheid	<ul style="list-style-type: none"> • Gelijktijdige afrijping • Wisselende samenstelling oogst

Oliehoudende gewassen

Aangeraden om in verwerkte vorm (mechanisch) aan te bieden o.w.v. betere ontsluiting voedingsstoffen en neutraliseren van ANF

Teelt	Kans	Verwerking/Knelpunten
Koolzaad	<ul style="list-style-type: none"> • Goed evenwicht in essentiële AZ • Interessant voor bio-pluimvee → vergelijkbaar eiwitprofiel als soja maar lagere ME-inhoud dan soja • Bron voor Ca, Se, Zn, olie	<ul style="list-style-type: none"> • Koolzaad kan zowel koud geperst worden als na een hittebehandeling • Koolzaad bevat ANF's → glucosinolaten → neutraliseren door hittebehandeling • Residuele olie in schilfers product is ~ maalproces • Voedingswaarde schilfers varieert tussen batchen • Koolzaadolie is weinig stabiel → anti-oxidanten of vlak voor gebruik verwerken • Choline → visgeur bij bruine legrassen • Koolzaadolie → moeilijk te vermarkten voor humane en diervoeding

Oliehoudende gewassen

Aangeraden om in verwerkte vorm (mechanisch) aan te bieden owv betere ontsluiting voedingsstoffen en neutraliseren van ANF

Teelt	Kans	Verwerking/Knelpunten
Zonnebloem	<ul style="list-style-type: none"> • Rijk aan olie en eiwit • Rijk aan S-houdende AZ • Lagere ME-inhoud • Kleurstoffen • Relatief laag aan ANF • Zonnebloemolie is stabiel product	<ul style="list-style-type: none"> • Wordt momenteel in Vlaanderen niet geteeld • Lage Ca/P, weinig spooorelementen • Eiwit weinig beschikbaar wegens hoog ruwvezelgehalte → zaden ontdoppen om nutriënten beschikbaar te maken → specifieke machine • Zonder ontdoppen → interessante nutriënten komen niet vrij • Koud of warm persen • Hittebehandeling is nodig om ANF's uit te schakelen • Oliepers op bedrijf of mobiele oliepers • Variatie in kwaliteit van verschillende batchen resproduct

Oliehoudende gewassen

Aangeraden om in verwerkte vorm (mechanisch) aan te bieden owv betere ontsluiting voedingsstoffen en neutraliseren van ANF

Teelt	Kans	Verwerking/Knelpunten
Soja	<ul style="list-style-type: none"> • Zeer goede eiwitbron • Goede aanvulling op granen • Goede beschikbaarheid van eiwit	<ul style="list-style-type: none"> • Teelt is weinig gekend en toegepast • Gehele onbewerkte bonen → hoog aandeel ANF <p>Proteases → proteïnevertering Lectines → houden groei tegen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hittebehandeling nodig om ANF's uit te schakelen → droge warmte/toasten of natte wrijvingswarmte • Mobiele toasters (Duitsland) • Zeer sterke knowhow <p>Oververhitting → verlies voedingswaarde Onderverhitting → ANF</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afgeraden door voederfabrikant owv specifieke kennis

Nog enkele vragen ....